

Poznávací exkurze do Osvětimi

Dne 4. dubna 2018 se studenti druhých a třetích ročníků zúčastnili poznávací exkurze do Osvětimi. Sraz všech účastníků byl už v 5.45h ráno před školou. Přece jen nás čekala sedmihodinová cesta autobusem.

Prohlídka nejhrůznějšího nacistického vyhlazovacího tábora trvala téměř čtyři hodiny. Nejprve jsme se seznámili se starší částí tábora, Němci nazvanou Auschwitz I.

Vstupuje se do ní známou branou s nápisem „*Arbeit macht frei*“, česky *Práce osvobozuje*, který maskoval vyhlazovací charakter tábora. Za zmínku stojí, že písmeno B ve slově Arbeit bylo umístěno obráceně. Dodnes není jasné, zda šlo o úmyslný čin táborového odboje nebo o pouhou náhodu.

Tábor vznikl v roce 1940 na místě původních polských kasáren, sestávajících ze 22 zděných budov. Brzy byla postavena plynová komora a krematorium.

Žáci zhlédli vystavené brýle, protézy, vlasy, obuv, školní tašky, nádobí, holící prostředky i další předměty, které dozorcí zabavili vězňům hned po příjezdu. Na jednom místě se nacházely také použité plechovky od jedovatého plynu Cyklonu B, který byl vybrán jako nejefektivnější prostředek k hromadnému zabíjení Židů.

Již v následujícím roce však tábor Auschwitz I přestal kapacitně stačit, a proto bylo rozhodnuto o vybudování nového tábora v blízkém sousedství. Dokonce kvůli tomu byla i zbourána vesnice, po které dostal svůj název - Březinka.

V tomto táboře, Němci pojmenovaného Auschwitz II - Birkenau, bylo celkem vybudováno téměř 200 baráků, převážně dřevěných. Všechny byly pouze přízemní. Trať vedla až do samého středu tábora, kde také probíhala okamžitá selekce vězňů, nejen Židů, ale i Romů a občanů jiných národností. Až 80% z nich skončilo hned po příjezdu v plynových komorách. Týkalo se to hlavně dětí do čtrnácti let, žen, starců, nemocných a slabých.

Zde si také nechvalně známý a nikdy nepotrestaný doktor Mengele vybíral oběti pro své zvrácené experimenty, hlavně dvojčata.

Celý prostor byl obehán ostnatým ohradníkem nabitým elektrinou, stejně tak i jednotlivé vnitřní úseky, např. Terezínský rodinný tábor, cikánský, maďarský tábor, „Kanada“ apod. Nejdále od brány byly zbudovány 4 plynové komory, důmyslně skryté pod úroveň terénu. Celkem v nich zahynulo více než 1,1 milionu lidí.

Prohlídka skončila krátce po páté odpolední. Po rychlé návštěvě blízkého knihkupectví jsme se vydali na dlouhou zpáteční cestu, která byla navíc zpestřena (a prodloužena) důkladnou kontrolou polské policie, pouhých 6 km před státní hranicí s ČR.

Do Prahy jsme přijeli až v 1:15 v noci.

Všichni studenti byli dochvilní a chovali se vzorně po celou dobu exkurze.

I když se jednalo o výlet smutného charakteru, myslím, že je stále důležité připomínat nacistické zločiny novým generacím, zvláště v době, kdy v Evropě znovu narůstá obliba populistických řešení společenských problémů.

Tento snímek brány vyhlazovacího tábora Auschwitz II-Birkenau je, oproti zažitým představám, pořízen zevnitř tábora. Na vnější straně se dnes nachází parkoviště.

Mgr. Karel Markvart